

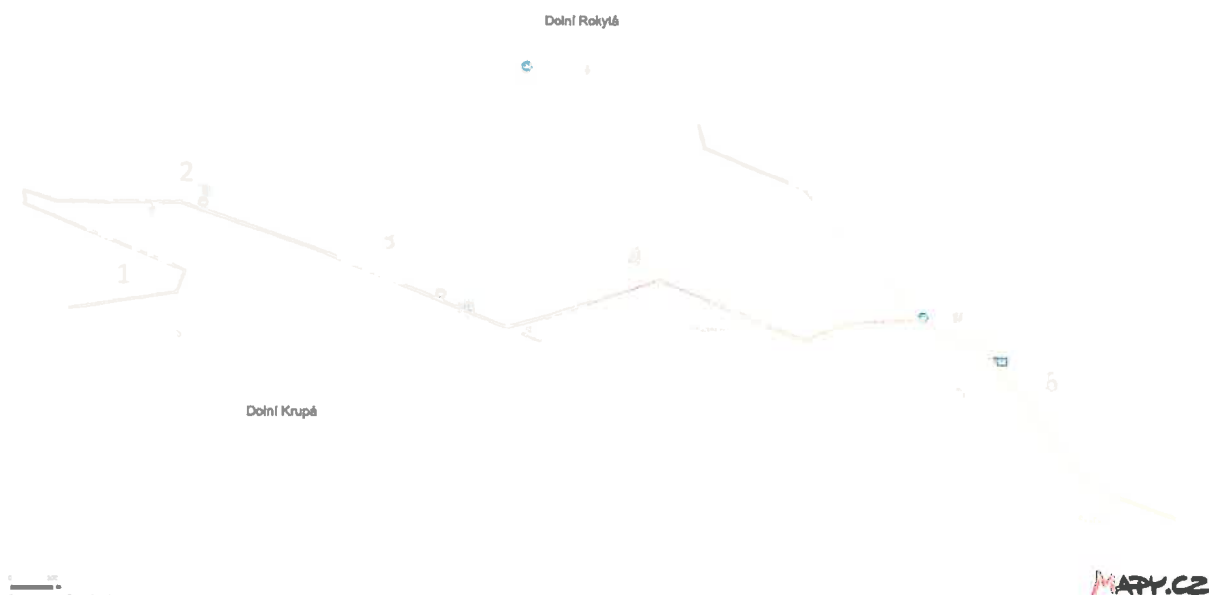
Monitoring tahu a mortality obojživelníků na lokalitě Dolní Rokytá

Markéta Ticháčková

1. Lokalizace projektu

Kolizní úsek se nachází u Krupského rybníka mezi obcemi Dolní Krupá a Dolní Rokytá. Jedná se o jediný větší rybník v širším okolí, proto je pro obojživelníky vhodným a důležitým místem pro reprodukci. Monitorovány byly i navazující úseky, které jsou znázorněné na Obr.č.1.

Obr.č.1: Lokalizace kolizních úseků v oblasti Krupského rybníka

2. Metodika

Všechny úseky byly procházeny v době jarní migrace podle zadané metodiky a byli zaznamenáváni všichni nalezení obojživelníci. Ti byli zapisováni podle jednotlivých úseků vyznačených na Obr.č.1. Živé exempláře byli přemístěni na protější stranu silnice. První obojživelníci mimo lokalitu byli zaznamenáni 25.3., monitoring byl proto zahájen v nejbližším možném termínu, a to 28.3. Ukončen byl poslední návštěvou v době, kdy již obojživelníci zjištěni nebyli, a to 25.4.

3. Výsledky

Během 6 návštěv byl zjištěn výskyt 574 obojživelníků, z toho 154 bylo nalezeno živých při pokusu o přechod silnice. Tito byli přemístěni na stranu silnice přilehlé k rybníku, kam jejich cesty směřovaly. Přehled nalezených obojživelníků podle jednotlivých úseků uvádí Tab.č.2. Byly zaznamenány pouze dva druhy. Skokan hnědý (*Rana temporaria*) byl zjištěn dvakrát, všechny ostatní nálezy patřily ke druhu ropucha obecná (*Bufo bufo*).

Tab.č.1: Meteorologické podmínky při monitoringu.

Dolní Rokytá	Počasí	Teplota	Čas
28.3.2016	zataženo, déšť	12°C	9.30-2.00
30.3.2016	zataženo	11°C	8.00-12.30
3.4.2016	polojasno	13°C	9.30-2.00
8.4.2016	zataženo, přeháňky	11°C	10.00-2.30
12.4.2016	zataženo, přeháňky	12°C	8.30-12.00
25.4.2016	oblačno	5°C	18.00-19.30

Tab.č.2: Přehled zaznamenaných obojživelníků v jednotlivých dnech - x (y/z): x – celkový počet, y – živí jedinci, z – přejetí jedinci.

Datum	Druh	Úsek č.1	Úsek č.2	Úsek č.3	Úsek č.4	Úsek č.5	Úsek č.6	CELKEM
28.3.2016	Ropucha obecná	18 (8/10)	22 (8/14)	49 (13/36)	152 (32/120)	16 (5/11)	12 (5/7)	269 (71/198)
	Skokan hnědý			1 (0/1)				1 (0/1)
30.3.2016	Ropucha obecná	14 (9/5)	4 (2/2)	13 (4/9)	38 (11/27)	24 (16/8)	11 (3/8)	104 (45/59)
	Skokan hnědý	1 (1/0)						1 (1/0)
3.4.2016	Ropucha obecná	1 (0/1)		0 7 (0/7)	125 (27/98)	12 (4/8)	5 (0/5)	150 (31/119)
8.4.2016	Ropucha obecná		0	0	0 20 (1/19)	0	0	20 (1/19)
12.4.2016	Ropucha obecná		0 4 (1/3)	5 (1/4)	20 (3/17)	0	0	29 (5/24)
25.4.2016	Ropucha obecná		0	0	0	0	0	0
CELKEM		34 (18/16)	30 (11/19)	75 (18/57)	355 (74/281)	52 (25/27)	28 (8/20)	574 (154/420)

Nejvíce využívaným úsekem byl úsek č. 4 přímo u rybníka. Tam bylo zaznamenáno 62 % všech zjištěných jedinců. S výrazně menším počtem byl na druhém místě úsek mezi rybníkem a Dolní Krupou, 13 %. Nejméně ropuch, 5 %, bylo zastíženo na úseku č. 6 od křižovatky u rybníka do Horní Rokyté.

4. Zhodnocení projektu a návrh trvalého opatření

Monitoring jarního tahu obojživelníků prokázal využívání rybníka a přilehlých mokřadů téměř výhradně ropuchou obecnou (*Bufo bufo*). Počty zjištěných jedinců nebyly nijak extrémní, přesto při odhadu celkové početnosti, tj. orientačním přepočítání na celé období tahu z monitorovaného časového vzorku, lze dospět k několika tisícům ropuch, které toto místo využívají a dostávají se do kolize s dopravou na relativně frekventované silnici.

V době monitoringu byla opravována silnice na úseku č. 5, kde byl umístěn semafor. Auta proto projížděla ve vlnách, což na jednu stranu představovalo určitou časovou prodlevu a větší možnost úspěšného překonání silnice, na druhou stranu bylo „při zelené“ proudem aut zahubeno prakticky vše, co se v této době vyskytovalo na silnici. V době průjezdu aut bylo i nemožné žáby ze silnice zachraňovat. To se týkalo úseků 1 – 5, úsek 6 vedoucí směrem na

Horní Rokytou, byl dopravou zatěžován jen málo, ovšem jednalo se i o nejméně využívaný úsek.

Návrh vhodného řešení pro jednotlivé úseky:

Úsek č.1: silnice vedoucí zástavbou dolů do údolí není žábami příliš využívána, stačilo by upozornění „Pozor žáby“ případně omezení rychlosti na 30 km/hod.

Úsek č.2: silnice vedoucí zástavbou, málo zjištěných obojživelníků, přesto by bylo vhodné omezit rychlost na 30 km/hod.

Úsek č.3: za obcí již počet přejetých ropuch přibývá, proto by bylo vhodné trvalejší řešení podobně jako na úseku č. 4.

Úsek č.4: nejkritičtější úsek. Pod silnicí vedou můstky, většina jich je však zanesena splavenou zeminou a listím. Pokud by se můstky vyčistily a podél příkopu by se umístily zábrany, které by ropuchy svedly do těchto „podchodů“, mohly by žáby procházet bezpečně pod silnicí. Na místech, kde jsou můstky od sebe ve větších vzdálenostech bude vhodné umístit zábrany šikmo do svahu, aby ropuchy byly nasměrovány k bližšímu podchodu. Otázkou je, zda by některé průchody nebyly pro žáby příliš úzké a tudíž jestli by bylo možné je rozšířit.

Úsek č.5: i zde jsou 2 můstky, z nichž však jen spodní, blíže k obci Dolní Rokytá, je vhodný pro průchod žab pod silnicí. Horní je naprosto nevhodný, ale z hlediska početnosti žab je málo důležitý.

Úsek č.6: kvůli malému počtu migrujících žab postačí omezení rychlosti nebo lze nechat i bez omezení jen s tabulkou „Pozor žáby“, což bude důležité i pro následující úseky.

Příloha: Obrazová dokumentace

Obr.1: Krupský rybník leží v částečně zalesněném údolí.

Obr.2: Na silnici vedoucí podél břehu rybníka je intenzivní dopravní ruch.

Obr.3: Můstek v Dolní Rokytě, který by mohl sloužit jako podchod pro migrující obojživelníky.

Obr.4: Můstek, kde zajištění průchodnosti bude relativně snadné.

Obr.5: Přístup k vodě je od silnice poměrně snadný.

Obr.6: Zarostlý můstek na obojživelníky nejvíce využívaném úseku.

Obr.7: Vyčištění propusti by zde bylo náročnější.

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska. Součástí projektu „Komplexní přístup k ochraně fauny terestrických ekosystémů před fragmentací krajiny v ČR (EHP-CZ02-OV-1-028-2015)“.

Tento dokument byl vytvořen za finanční podpory EHP fondů 2009-2014 a Ministerstva životního prostředí. Za obsah tohoto dokumentu je výhradně odpovědná AOPK ČR a nelze jej v žádném případě považovat za názor donora nebo Ministerstva životního prostředí.

